

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

Nyírvasvári

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

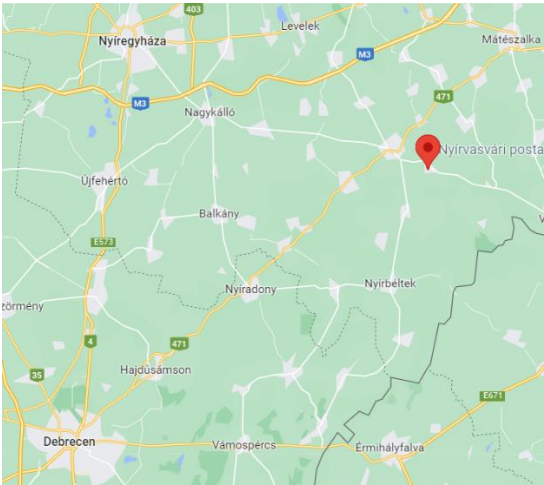
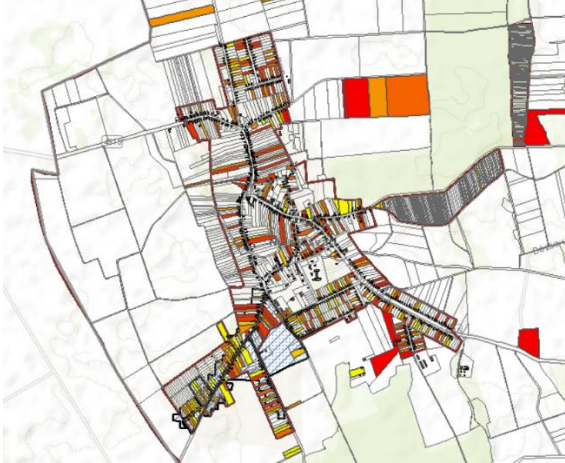
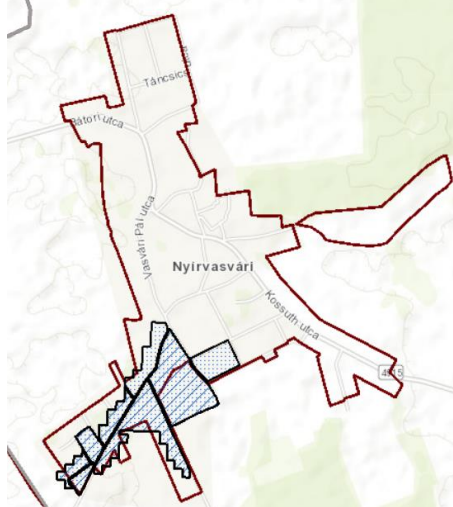
Nyírvasvári

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye

Nyírbátori járás

Szervezet neve:

Dátum: 2022.05.05.

	Terület: 28 km² Lakónépség: 1 907 fő Jogállás: Község Járás: Nyírbátori Megye: Szabolcs-Szatmár-Bereg Társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: IGEN Jelentős munkanélküliséggel sújtott település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: IGEN
Település térképe	Jogosultság adatok
Eladósodottság-térkép	Szegregátum-térkép

ADATTÁBLA

	KSH adata	HELYI BECSLÉS
Település neve	Nyírvasvári	
Megye	Szabolcs-Szatmár-Bereg	
Járás	Nyírbátori	
Programba vonás köre	4	
Szervezet neve		
Lakosságszám (2021)	1890	
Lakosságszám változása 2021/2012 (%)	100%	
15 év alattiak aránya (2021)	15,3%	289 fő
15 év alattiak létszámának változása 2021/2012 (%)	87%	
60 éves és idősebbek aránya (2021)	21%	397 fő
60 éves és idősebbek létszámának változása 2021/2012 (%)	126%	
Lakásszám (2011)	745	
Üres lakások száma (2011)	74	
Lakosság száma a szegregátumban (2011)	324	
Lakásszám a szegregátumban (2011)	97	
Lakosság száma szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	324	
Lakásszám szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	144	
Lakások száma (2019)	742	
Közüzemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma (2019)	656	
Közcatornába bekötött lakások száma (2019)	443	
Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	734	
Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	437	
WC nélküli lakások száma (2011)	167	
Vályogházak alapozás nélkül (2011)	54	
Egy szobára jutó lakó (2021)	1	
Egy főre jutó szja alap, Ft (2019)	2.108.112 Ft	
Egy főre jutó szja alap eltérése a hasonló helyzetű települések átlagától,% (2019)	100%	
Medián lakásár, Ft (2019 és 2020 adásvételei alapján)	3.500.000 Ft	
Lakástranzakciók száma (2019 és 2020 évek összesen)	45	
Kiinduló kvóta érték kerekítve	10	

1 A település leírása

Nyírvasvári 2023.01.01-jén csatlakozik a FETE programba, 2019. november 18-án került elfogadásra a hatályos Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP). Interjú két ütemben, a polgármesterrel, az általános iskola igazgatójával, a helyi családsegítő szolgálat munkatársával és a védőnővel készült.

1.1 A település pozíciója

A fejezet tartalma

A település fekvése, távolsága a járásközponttól, megyeszékhelytől, nagyobb munkaerőpiaci központtól, illetve közösségi közlekedés helyzete. Növekvő vagy csökkenő lakosság, el- és bevándorlás mértéke, szegregátumban élők/roma lakosság aránya. Helyi és térségi gazdaság munkaerőfelszívó képessége a célcsoport szempontjából. A településen elérhető szolgáltatások. A célcsoportot érintő, lakhatási és foglalkoztatási szempontból releváns önkormányzati fejlesztések felsorolása az elmúlt időszakban.

Nyírvasvári a Nyírség Dél-keleti részén a Vállaj-Csanáros határátkelőhöz vezető út mentén Nyírbátortól 5 km távolságban található. 4940 kh területen fekszik. 712 lakóházban 2047 ember él. Vasútállomása nincs, de autóbusz naponta menetrendszerűen közlekedik. A községhez tartozik Máriamajor település, Kerek nád, Kiscsonkás, Nagycsonkás és a Torgyántag.¹A megyeszékhely Nyíregyházától 50 km-re van, ami már autópályán is könnyen elérhető 40 perc alatt.

Google térkép²

A lakosság száma 2021-ben 1890 fő volt, 2012 óta ez a lakosságszám stagnál. A szegregált településrészen a 2011-es népszámlálási adatok alapján 324 fő él, helyi interjúk szerint kb. 150 család él itt.

A lakások száma 2011-ben 754 db, ebből szegregátumban 97 és szegregációval veszélyeztetett területen még 47 lakás található, összesen 144 lakás, ami a település lakásállományának közel 20%-a.

¹ HEP, 5.o.

²

<https://www.google.com/maps/@47.8232618,22.1830679,3a,75y,196.73h,80.26t/data=!3m6!1e1!3m4!1sgZqzZ0g6ja1bjKRIMQSWg!2e0!7i16384!8i8192>

A 2019-ben elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Program szerint „a településen nincs szegregátum”.³ Ugyanakkor a Lechner adatbázis alapján a szegregátumot a következő utcák alkotják:

- Wesselényi Miklós u. jobb oldala
- Vasvári Pál u.
- Új u.
- Pilisi u.

Szegregációval veszélyeztetett rész:

- Wesselényi u. bal oldala
- Ságvári u.
- Béke u.
- Vasvári Pál u. jobb oldala az Új utcáig

Közlekedés:

Vonatközlekedés nincs a településen, autóbusz közlekedik Nyírbátorba, a járási központba naponta 12-szer és vissza is⁴.

Az önkormányzat a Kelet-Nyírségi Többcélú Kistérségi Társulással megállapodás alapján együttműködik. A társulás megalakításának célja az önkormányzatokat érintő szolgáltatások magasabb színvonalon történő biztosítása volt. Pl.: logopédia, gyógytestnevelés, belső ellenőrzés, gyermekjóléti és családsegítő szolgálat, idősek napközbeni ellátása, jelzőrendszeres szociális házi gondozás. A központi orvosi ügyelet igénybevételét is biztosítja a község lakóinak a társulás keretein belül.⁵

A településen elérhető szolgáltatások, intézmények:

• Polgármesteri Hivatal • Faluház, IKSZT • Napközi Otthonos Óvoda • Vasvári Pál Általános Iskola • Szociális és Gondozási Központ • Gyermekjóléti Szolgálat • Házi orvosi Rendelő • Orvosi ügyelet	• Védőnői Szolgálat • Szent Simeon és Anna Szeretetotthon • Posta • Gyógyszerár • Bölcsőde • Idősek klubja

A településen működő szervezeteknek (Vasváriak Vasváriért Közéleti Egyesület, Nyugdíjas Klub, Polgárórség) helyet biztosít az Integrált Közösségi Szolgáltató Tér. A lakosság túlnyomó többsége Görög katolikus, kisebb része Római katolikus vallású, minimális létszámú Református Közösség és elenyésző számban egyéb kis egyházak gyülekezetei tagjai is megtalálhatók.⁶

Krizishelyzetben igénybe vehető szolgáltatás:

Az önkormányzat kifejezetten a krízishelyzetben lévők számára rendkívüli gyermekvédelmi támogatást, illetve átmeneti segítyt biztosít. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményen,

³ HEP, 23.o.

⁴ <https://menetrendek.hu/>, letöltés: 2022.04.06.

⁵ HEP, 12.o.

⁶ HEP, 25.o.

rendkívüli gyermekvédelmi támogatáson túl a hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek gyermekétkeztetéshez történő hozzáférése biztosított⁷ Helyi információ alapján a lakásfenntartási támogatás 5000 Ft, amit a kérelmező nem készpénzben kap meg, hanem elmaradásainak törlesztésére az önkormányzat közvetlenül a szolgáltatóknak utal.

A településen egy általános iskola működik, melyben egyaránt tanulhat különleges bánásmódot igénylő gyermek, sajátos nevelési igényű gyermek, beilleszkedési, tanulási nehézséggel küzdő gyermek éppúgy, mint a kiemelten tehetséges gyermek. A közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások teljesítése érdekében gyógypedagógus, gyógytestnevelő, logopédus foglalkozik a rászoruló gyermekekkel.⁸

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanulók száma, általános iskolai napközis tanulók száma

Tanév	Általános iskola 1-4. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1801)	Általános iskola 5-8. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1901)	Általános iskolások száma	Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (iskolaotthonos tanulókkal együtt) (TS 1701)	
	fő	fő	fő	fő	%
2011/2012	63	70	133	57	42,9%
2012/2013	64	65	129	79	61,2%
2013/2014	58	62	120	72	60,0%
2014/2015	57	57	114	67	58,8%
2015/2016	52	48	100	57	57,0%
2016/2017	39	54	93	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 15 év alatti létszám 2012 óta csökkenő tendenciát mutat. 13%-kal kevesebb a gyermek.

Az iskola vezetőjének elmondása alapján a szegregátumból minden gyermek ide jár iskolába, jelenlegi létszám 85 fő. Kb. 110 fő azon gyermekek száma, a közeli Nyírbátorba járnak egyházi iskolába. Az elmúlt években átlagosan 30-35 gyerek született, 2021-ben ez a szám 25 volt. Helyi becslés alapján a születések megoszlása szegregátum és nem szegregátum között 50-50%.

Az iskola vezetése a kicsoportos foglalkozásokat támogatná, mert tapasztalataik alapján úgy jobbák voltak a kompetenciamérés eredményei és továbbtanulási esélyek is javultak (sokan mentek középiskolába, sőt főiskolára is).

1 fő egyéni tanrendű gyerek jár iskolába, akit Nyírpilis településről helyeztek át.

Munkaerő-piaci helyzet:

1. *Az elhelyezkedési esélyeket javítja, a Nyírbátorban található gyárak számossága:*

- **COLOPLAST HUNGARY KFT.**
- **Rosenberger Kft.**
- **Ferprodukt Kft**

⁷ HEP, 30.o

⁸ HEP, 31.o.

- Tranzit-Food Kft.
  - Unilever Magyarország Kft.
  - Serioplast Hungary Kft.
  - Nyírbátori Tésztaipari Kft.
  - MSK Hungary Gépgyártó Bt.
  - Diehl Aviation Hungary Kft.
  - Kelet Higiénia Kft.
2. *Mezőgazdasági idénymunkák (gyümölcsös, dohány)*
  3. *Közfoglalkoztatás*

Önkormányzati fejlesztések:

Pályázat / fejlesztés megnevezése ⁹	Támogatás összege
Magyar Falu Program, Önkormányzati tulajdonban lévő út-,hídépítés/felújítás-2020	19.624.600 Ft.
Magyar Falu Program, Orvosi eszköz-2020 című, MFP-AEE/2020	2.260.011 Ft.
TOP-3.2.1-15, Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Nyírvásvári Községben	20.000.000 Ft
TOP-2.1.3-15, Belterületi csapadék- és belvízelvezető rendszer fejlesztése Nyírvásvári Községben	99.586.400 Ft
TOP-1.4.1-15 Óvodai tornaszoba és bölcsőde létesítése Nyírvásvári településen	216.827.797 Ft
TOP-1.1.3-15 Helyi gazdaságfejlesztés (kiszolgáló gépek vásárlása, ipari park jellegű épületegyüttes kialakítása)	146.581.700 Ft

A fejezet fő következtetései

Következtetések a település...

...térsgégi pozíciója tekintetében:

- rossz pozíció: nincsenek helyben munkahelyek és nincsen helyben elegendő szolgáltatás, és a térségi munkaerőpiac és szolgáltatások nehezen érhetőek el, a közlekedési viszonyok kedvezőtlenek, az útviszonyok rosszak, és a közösségi közlekedés nem megfelelő;
- közepes pozíció: helyben viszonylag elégségesek, illetve a közelben elérhetőek a szolgáltatások, a munkaerőpiac viszont nehezebben érhető el. Ha van is munkahely a közelben, az nem kompatibilis a célcsoport munkavállalási képességeivel;
- **jobb pozíció: a munkaerőpiac viszonylag könnyen elérhető, vannak a közelben megfelelő munkahelyek, illetve jó közlekedési kapcsolatokkal rendelkezik a település, és a szolgáltatások is elérhetőek.**

...vegyes társadalmi szerkezetének fenntarthatósága tekintetében:

- gettósodó település: a hátrányos helyzetű, roma népesség aránya nő a településen belül, a nem roma háztartások nagy arányban elköltöznek a településről. A települése lakossága jellemzően stagnál vagy nő;
- billegő település: a hátrányos helyzetű, roma népesség aránya egyharmadnál magasabb, de kevesebb, mint a település lakosságának fele. A magasabb státuszú háztartások elköltöznek a településről. A település lakossága jellemzően enyhén csökken;

⁹ <http://nyirvasvari.hu/oldal/40/palyazataink> letöltve: 2022.04.06. 15:00

- jobb státuszú, vegyes összetételű település: a hátrányos helyzetű, roma népesség aránya alacsonyabb, a nem roma lakosság közül a fiatalok egy része elköltözik a településről. A település lakossága jellemzően csökken.

1.2 A település szerkezetének leírása

A fejezet tartalma

A település központja és a szegregátumok állapota, a szilárd útburkolattal való ellátottság, közművek rendelkezésre állása, a helyi adottságok alapján hol, melyik településrészen vannak a legkritikusabb (külön: árvizes részek) és a fejleszthető részek. Szegregátumok száma és elhelyezkedése. Van-e a településen elég lakható ingatlan, van-e elég felújítható ingatlan a településen, hogyan alakultak a lakóingatlan adás-vételek az elmúlt években.

1.2.1 Szegregátum, szegregációval veszélyeztetett terület, elhelyezkedése a településen belül

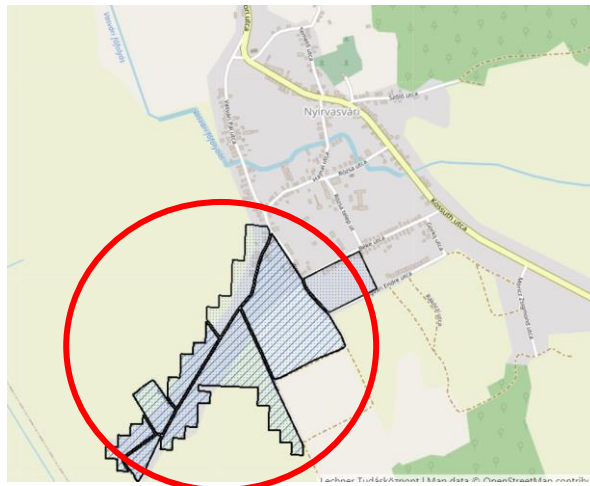
A Lechner adatbázis alapján a szegregátumot a következő utcák alkotják:

- Wesselényi Miklós u. jobb oldala
- Vasvári Pál u.
- Új u.
- Pilisi u.

Szegregációval veszélyeztetett rész:

- Wesselényi u. bal oldala
- Ságvári u.
- Béke u.
- Vasvári Pál u. jobb oldala az Új utcáig

A szegregált rész a település szélén helyezkedik el:

Helyi információ alapján a szegregált rész nem növekszik a településen belül. A szegregátum is vegyes képet mutat, kevés a rossz állapotú ház.

1.2.2. Település infrastruktúrája

Lakások száma (2019)	742
Közüzemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma (2019)	656
Közcsatornába bekötött lakások száma (2019)	443
Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	734
Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	437

86 lakásban nincs víz, melynek túlnyomó része a szegregátumban található. Áramszolgáltatás szinte minden ingatlanban adott (99%). Kártyás fogyasztásmérő órák a szegregátumban található nagyobb számban, de kikötött áramszolgáltatásról jelenleg nem tudnak. Ez köszönhető annak is, hogy az önkormányzat települési támogatás révén közvetlenül a szolgáltatóknak utal. Gázszolgáltatás elérhető, de a szegregált részen szinte egy ingatlanban sem történt bekötés. Jellemzően fával tüzelnek, melyhez az önkormányzat szociális tűzifa program révén járul hozzá.

Minden utca aszfaltozott, könnyen megközelíthető.

Közmű:¹⁰

- áramszolgáltatás minden utcában van (Új u. nem mutatja a közmű térkép)
- gázszolgáltatás minden utcában elérhető (Új utcában nem mutatja a közmű térkép)
- csatorna nincs Új és Vasvári P. utcákban
- a szegregátum utcáiban közkút van, sok helyen kerti csap található, az ingatlanon belül kevés helyen van vízvezeték.

1.2.3. lakásállomány

Lakásszám (2011)	745
Üres lakások száma (2011)	74
Lakosság száma a szegregátumban (2011)	324
Lakásszám a szegregátumban (2011)	97
Lakosság száma szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	324
Lakásszám szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	144
Lakások száma (2019)	742
WC nélküli lakások száma (2011)	167
Vályogházak alapozás nélkül (2011)	54
Medián lakásár, Ft (2019 és 2020 adásvételei alapján)	3500000 Ft
Lakástranzakciók száma (2019 és 2020 évek összesen)	45

¹⁰ <https://ekozmu.e-epites.hu/alkalmazas/lakosság/menu/terkep/tajekoztatas/kozmuterkep>, letöltés: 2022.04.11., 14:21.

A lakások száma 2011-ben 754 db, ebből szegregátumban 97 és szegregációval veszélyeztetett területen még 47 lakás található, összesen 144 lakás, ami a település lakásállományának közel 20%-a.

A lakásállomány jónak mondható a településen a családsegítő és a védőnő elmondása alapján. Életveszélyes ház 1 van, de abból elköltözött a család. Egészségtelen körülmények között több család él, alacsony komfortfokozatú, fürdőszoba-, WC nélküli ingatlanban. Kritikus helyzetű családok száma 5-6. Rossz lakáskörülmények között a polgármester elmondása szerint 20-25 család él. A szegregátum területén sok a „szocpolos” ház, ezek minősége gyengébb. A telepen 3-4 jómódú család is él, ők nem vágnak el innen.

A szegregátumban jellemző a túlszűfolttság, ahol több generáció él együtt, az első szobában a fiatalok, hátul az öregek. Ezeknél a családoknál jellemzőek a családon belüli konfliktusok. A fiatalok szívesen költöznének albérletbe. Az egymás közötti bérlés is jelen van.

Akinek volt lehetősége, az élt a babaváró és a falusi CSOK adta lehetőségekkel, ami kihatott az ingatlanárak emelkedésére is. (Akár 10 M Ft-ba is kerülhet egy Kádár-kocka.) Többen is érdeklődtek CSOK iránt, de a családsegítő munkatárs segítségével számítanak az ügyintézésben. Helyben van Takarékszövetkezet, ahol felvilágosításhoz juthatnának.

A fejezet célja, fő következtetései

Következtetés a településre jellemző területi szegregáció jellegének és mértékének tekintetében:

- az egész település szegregátum;
- a településen belül a szegregált részek a település nagyobb részét teszik ki;
- településen belül a szegregált részek a település jelentős hányadát, de kevesebb mint felét teszik ki,;
- **településen belül csak kisebb szegregált részek vannak;**
- a szegregátum a fő településtesttől távolabb, elkülönült településrészként helyezkedik el;
- nincs szegregált rész a településen.

1.3 Lakhatással kapcsolatos fejlesztések

A fejezet tartalma

A településen történt lakhatással kapcsolatos fejlesztések, amelyeket az elmúlt 10-15 évben valósítottak meg, külön hangsúllyal a 2014-2021 uniós programozási időszak EFOP telepprogramjára, esetleg az előző időszak TÁMOP telepprogramjára. A megvalósított programok eredményei (új, felújított lakások, bérlakások elosztásának módszere: milyen célcsoportoknak, milyen kiválasztással). A lakhatási körülmények javítását célzó szoft programokkal kapcsolatos vélemények feltárása is szükséges.

Az önkormányzat TÁMOP-5.3.6-11/1-2012-0090 azonosítószámú, „Nyírvasvári szegregátumának fejlesztése” című Komplex telep-programot valósított meg. A programba 120 embert vontak be, több olyan programelem valósult meg, amely a település teljes lakossága számára nyújtott olyan szolgáltatásokat, amelyek segítik a hátrányos helyzetű emberek felzárkózását és a település életébe történő integrációjukat.¹¹

¹¹ <https://felzarkozas.tef.gov.hu/page.php?pid=1325>

Ebben a konstrukcióban az önkormányzat közvetlenül nem hajtott végre lakhatással kapcsolatos fejlesztést, és a folytatásra az EFOP keretein belül nem pályázott.

Az önkormányzat 6 db, komfortos bérlakással rendelkezik, melyet nagyobb részt szolgálati lakásként, a helyben dolgozók részére biztosít. A bérleti díja 16.000 Ft. Több, a szegregátumban élő család is igényelt itt lakást, de korábbi rossz tapasztalatok miatt a jelenleg 3 üres ingatlant nem adják ki.

A védőnő elmondása alapján a „komplexes program” megvalósításakor tett lépések (telepen található ingatlanok takarítása, egyszerű fejlesztése) csak időszakosan segítették az ott élőket, valódi változás nem következett be.

A fejezet fő következtetései

A lakhatási szegénység enyhítését célzó fejlesztésekkel kapcsolatos tapasztalatok kedvezőtlenek. A TÁMOP-os konstrukció a korábbi településvezetés idején valósult meg, aminek eredményeit nem látja elégségesnek a jelenlegi. Más fejlesztéseket tartana sikeresnek. EFOP-1.6.2 és EFOP-2.4.1-es felhívásra nem is adott be az önkormányzat támogatási kérelmet. A jelenleg meglévő bérlakásállomány fenntartása, kezelése nehézségeket okoz (kikötött szolgáltatások, állag romlása, bérlővel kialakult konfliktus).

1.4 Az önkormányzat perspektívája és szerepvállalási készsége a programban

A fejezet tartalma

Együttműködő, nem együttműködő, mennyire támogatja a településen belüli mobilizációt (szegregátumból kifelé, ha releváns) illetve a településről történő kifelé mobilizáció blokkolásához fűződik-e valamilyen érdeke? (pl. gyerekszám csökkenése a helyi intézmények működése miatt kockázatos, településüzemeltetéshez kapcsolódó közmunka, egyéb függőségi rendszerek)

A település vezetése nem támogatja a településen a szociális bérlakásállomány növelését. Elégségesnek tartják a jelenleg rendelkezésre álló támogatásokat (CSOK, babaváró hitel). Az itt élőknek a támogatások elnyeréséhez szükséges kompetenciáinak a fejlesztését, az elsődleges munkaerő-piacra jutásuk segítségét tartja fontosnak.

Nyírvasváriba, elhelyezkedésének köszönhetően, sokan költöznek Nyírbátorból, ahol drágábbak az ingatlanok és az ipartelep fejlettsége miatt csökkent az eladó ingatlanok száma is. A település vezetése támogatja azt az irányt, hogy Nyírvasvári község Nyírbátor „kertvárosává” váljon.

FETE programhoz való kapcsolata tapasztalatok híján még nem mérvadó.

A fejezet fő következtetései

Következtetések az önkormányzat együttműködési készségét illetően:

- **a bérlakásfejlesztéseket az önkormányzat alapvetően elutasítja;**
- a bérlakásfejlesztésekkel szemben erős fenntartásai vannak (mivel eredendően konfliktusforrást lát benne), de ha kontrollálhatja, hogy hol és kik számára valósul meg, illetve a település egésze számára is látja az előnyét, akkor esetleg érdekeltté tehető benne;

- a bérlakásfejlesztéseket támogatja, a lakáskörülmények javításának és a településfejlesztésnek az eszközét látja benne.

2 A lakosság helyzete

A fejezet tartalma

Foglalkoztatottság és jövedelmek szintje a célcsoport tekintetében: milyen típusú munkákat végeznek (közfoglalkoztatottság, alkalmi/idegymunkák, hetelés, stb.), milyen jövedelemért, ezekben körülbelül hány fő érintett. Legfőbb szociális problémák (élethelyzetek, devianciák, eladósodottság, uzsora, perspektívák, mely szolgáltatásokhoz nem férnek hozzá, nem megfelelő minőségű szolgáltatások). Családok szociális helyzetük szerinti besorolása.

2.1 Foglalkoztatottság

2.1.1. Közfoglalkoztatás

Közfoglalkoztatásban részt vevők havi átlagos létszáma *									
Nyírvásvári Szabolcs-Szatmár-Bereg megye Nyírbátori járás	2013. év	2014. év	2015. év	2016. év	2017. év	2018. év	2019. év	2020. év	2021 01 - 12. hó
Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatása	22	45	56	85	97	68	38	33	32
Országos közfoglalkoztatási program támogatása	4	10	20	28	30	27	23	12	8
Járásai startmunka mintaprogram támogatása összesen	32	65	139	152	138	132	124	120	120
-- Mezőgazdaság	32	37	69	74	70	66	76	77	76
-- Helyi sajátosságokra épülő közfoglalkoztatás	-	-	15	16	14	14	17	17	18
-- Szociális jellegű program	1	28	55	62	54	52	31	25	26
-- Egyéb startmunka mintaprogram	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-- Magas hozzáadott értékű program	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mindösszesen	58	120	215	266	265	227	185	165	160
Közfoglalkoztatási mutató	4,10%	8,48%	15,25%	18,51%	18,45%	16,07%	13,34%	12,02%	12,03%
Ellátásban nem részesülő álláskeresők száma zárónapon	98	67	60	54	56	40	34	44	40
Álláskeresési ellátásban részesülő álláskeresők száma zárónapon	11	9	8	13	15	17	16	26	24
Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő álláskeresők száma zárónapon	178	138	88	65	56	61	81	86	82
Regisztrált álláskeresők száma zárónapon	287	215	155	131	128	119	131	156	147
-- Ebből tartós álláskereső	98	81	38	18	19	15	30	33	48
Nyilvántartott álláskeresők relatív mutatója	20,41%	15,19%	10,99%	9,15%	8,88%	8,41%	9,47%	11,36%	11,04%
Munkavállalási korú (15-64 éves) népesség száma	1 407	1 413	1 412	1 435	1 437	1 411	1 387	1 369	1 327

Nyírvásváriban szinte alig van az Önkormányzaton kívül olyan munkáltató, aki munkahelyet biztosít a nyírvásvári munkavállalóknak.¹²

A legnagyobb foglalkoztató az önkormányzat, ahol közfoglalkoztatásban 2021 év végén átlagosan 160 fő volt.¹³

- Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás: 32 fő
- Országos közfoglalkoztatási program: 8 fő
- Járásai startmunka mintaprogram támogatása összesen (mezőgazdaság, helyi sajátosságokra épülő közfoglalkoztatás, szociális jellegű program): 120 fő

Regisztrált álláskeresők száma zárónapon: 147 fő. Ebből tartós álláskereső: 48 fő.

2.1.2. Elsődleges munkaerőpiaci helyzet

¹² HEP, 14.o.

¹³ <http://kozfoglalkoztatasi.bm.hu/> letöltés: 2022.04.06. 14:51

Az elsődleges munkaerőpiaci lehetőségek jónak mondhatók, a szomszédos településen, Nyírbátorban számos gyár található. Főleg Coloplast Kft. és a Rosenberger Kft. foglalkoztat a településről több munkavállalót. Őket céges buszjáratok szállítják a munkahelyre. A magasabb bérekért és egyéb juttatásokért sokan jelentkeznek munkára, de a monotonitás illetve, a szigorú szabályok miatt felmondanak.

Helyi mezőgazdasági vállalkozóknál lehet idénymunkát vállalni, ezt sokszor a közfoglalkoztatási munka mellett keresik az emberek. A területen az alma, a dohánytermesztés a jellemző. Az órabér 1000 Ft körül alakul. A dohány megműveléséhez inkább brigádokat keresnek, ahol területalapú a fizetés és a brigádvezető fizeti ki a munkásokat.

Építőipari vállalkozók kis buszokkal szállítják a munkaerőt, jellemzően segédmunkára.

2.2 Elérhető szociális és egészségügyi szolgáltatások

2.2.1. Családsegítő és gyermekjóléti szolgálat

A településen elérhető a szociális és egészségügyi szolgáltatás, aminek az infrastruktúrája jó. Felújított épületben található a védőnői szolgálat (1 fő védőnő) és az orvosi ellátás is. Családsegítő teljes állásban dolgozik a településen.

- Alapellátásba vett gyermekek száma a családsegítő munkatárs adatai alapján jelenleg 10 fő.
- Családból kiemelt gyerekek száma: 4 fő.
- Védelembe vett gyerekek száma: 8 fő.

Magas az iskolai hiányzások száma. Ez sokszor abból adódik, hogy az iskoláskorú vigyáz a kisebb testvérekre. A pandémiás helyzet rontott az iskolába járási hajlandóságon.

Problémát jelent a fiatal szülőknél, hogy hamar különválnak. Sokszor a gyermekük a nagymamánál marad (apa édesanyja) és ő neveli tovább. Az elhanyagolás is előfordul, aminek negatív következményei lesznek a gyermek fejlődésére. A családon belüli erőszak miatt többször anyaothonban kerül az édesanya gyermekeivel, de 1-3 hónap után visszaköltöznek a bántalmazó apához. Ilyen helyzet miatt jelenleg 4 gyermek családból való kiemelése van folyamatban.

Fogamzásgátló tabletta szedése nem jellemző. (Fogamzásgátlás nélkül kiderül a megcsalás.)

Magas a száma a túlsúlyos gyerekeknek. Ennek okai az egészségtelen táplálkozás (chips, üdítőitalok fogyasztása), a fiatal anyukák nem főznek és a mozgáshiányos életmód (TV, telefon).

A gyermekeket 1-2 kivételtől eltekintve hazaadják a kórházból.

2.3 Szociális problémák:

Az uzsora jelen van a településen. 2-3 tehetősebb család ad hitelt. A kölcsönt le is lehet dolgozni („csicskáztatás”).

Eladósodottságról nincs pontos adat, de a legtöbbször szabálysértésekből, hitelek nem fizetéséből, telefonszolgáltatók felé fennálló tartozásból adódik. A közműtartozás kevésbé jellemző. Az utóbbi időben nincs tudomása az önkormányzatnak közmű kikötésekről, mely köszönhető a lakásfenntartási támogatás szolgáltató felé történő közvetlen utalásnak.

Droghasználat az utóbbi időben egyre nagyobb mértéket ölt. Főként a fiataloknál tapasztalható, de előfordul, hogy az egész család közösen használja az olcsó tudatmódosító szereket, aminek következtében hallucinálnak, agresszívvá válnak.

A nők körében a gyógyszerfüggőség terjedt el, eleinte Xanax, Frontin szedése, később Rivotril amit alkohollal is párosítanak.

Családon belüli erőszakról sok esetben nem beszélnek, de a védőnőhöz és családsegítőhöz sokszor fordulnak a bántalmazott anyukák segítségért. Anyaotthonos elhelyezés, távoltartás kérése a legtöbbször előforduló intézkedés, de az anya rendszerint visszatér a bántalmazó élettársához, férjhez. Az oka a visszaköltözésnek általában anyagi jellegű (anyagi függésben van a bántalmazóval), vagy az anyaotthon szabályait nem képes betartani a bántalmazott. Ennek a következménye, hogy a bántalmazó kapcsolatban élő gyermek ezt az agresszív viselkedésformát sajátítja el, így viselkedik kortársaival is.

A szegregátumban található házakban jellemző a túlzásfoltosság. Emiatt a családoknál gyakoriak a konfliktusok. A fiatalok nem képesek, vagy nem akarnak elköltözni, így több generáció él egy fedél alatt.

A fejezet következtetései

Családtípus	Családok száma
<u>Teljes nyomorban élő családok</u> : hosszabb távon is intenzív segítségre szoruló, alapvetően nincs munkaképes tagja a családnak, a család súlyos problémákkal küzd, tartós betegség/szenvedély-/mentális betegség jelen van. Teljes nyomorban élő család, akár magasfokú eladósodottság is jellemzi a családot. Ha van gyermek a családban, szülői kompetencia súlyosabb hiánya jelenik meg.	Nincs ilyen
<u>Minimális önfenntartó képességgel rendelkező családok</u> : megélhetési gondokkal küzdő család, de van olyan tagja, aki valamilyen szintű munkát végez, akár alkalmi/idénymunkát, akár közfoglalkoztatásban vesz részt. A gyerekekről alapvetően gondoskodnak. Fejleszthető a család munkaerőpiaci részvétele.	5 család
<u>Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok</u> : viszonylag rendszeres munkával és jövedelemmel rendelkező család, ami nem feltétlenül jelent bejelentett munkából származik. Kiegyensúlyozottabb, rendszeres életvitellel rendelkeznek. Gyermeknevelési kompetenciáik viszonylag jók. Munkaerőpiaci részvétel fejlesztésére itt is szükség lehet.	Az 5 család kivételével a többi család ide sorolható.

3 A lakásállomány helyzete

A fejezet tartalma

Épületek állapota, az életveszélyes, illetve kritikus állapotú házak számossága, aránya a településen, illetve a szegregátum(ok)ban. Tulajdonviszonyok elsősorban a segítségre szoruló családok körében (legális tulajdonviszonyok, mennyire jellemző albérlet, uzsora bérlet, szívességi lakáshasználat), ezek mértékének becslése. Lakósűrűségi viszonyok vizsgálata (a statisztikai adatok és a valós helyzet

összevetése). Üres ingatlanok, illetve megvásárolható ingatlanok (ház, telek) száma (kapcsolódóan az üres ingatlanok tulajdonosi viszonyai, tehermentesek-e, ténylegesen megvásárolhatók-e).

86 lakásban nincs víz, melynek túlnyomó része a szegregátumban található. Áramszolgáltatás szinte minden ingatlanban adott (99%).

Kártyás fogyasztómérő órák a szegregátumban található nagyobb számban, a családsegítő becslése alapján kb. 30%-ában, de kikötött áramszolgáltatásról jelenleg nem tud. Ez köszönhető annak is, hogy az önkormányzat települési támogatás révén közvetlenül a szolgáltatónak utal.

Gázszolgáltatás elérhető, de a szegregált részen szinte egy ingatlanban sem történt bekötés. Jellemzően fával tüzelnek, melyhez az önkormányzat szociális tűzifa program révén járul hozzá.

Lakások száma (2019)	742
Közüzemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma (2019)	656
Közcsatornába bekötött lakások száma (2019)	443
Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	734
Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	437

A fejezet célja, fő következtetései

Lakástípusok (a lakott lakások tekintetében):	Lakások száma
életveszélyes házak	1 lakás, de már nem lakott.
jelenleg nem életveszélyes, de kritikus állapotú házak, amelyeket nem érdemes felújítani	5
nem életveszélyes, de rossz állapotú házak, amelyek felújítással még egy időre lakhatóvá tehetők (kb. 10 év),	Szegregátum területén lévő házak többsége
jobb állapotú házak, amiket érdemes modernizálni	nincs pontos információ

4 A lakhatási beavatkozási terv

4.1 A lakhatási szegénység fő problémái

A fejezet tartalma

Legfőbb lakhatási problémák és azok statisztikai adatok és becslések alapján való nagyságrendjének összegzése a szegregációt, a közmű ellátottságot (közmű elérhetősége, közműszolgáltatásokból kikapcsolt lakások), a lakásállomány javítását, a tulajdonviszonyok rendezetlenségét, az eladósodottság problémáit is érintve.

4.1.1. A település pozíciója, a népesség számára és összetételére vonatkozó trendek:

A település térségi pozíciója tekintetében:

- jobb pozíciójú: a munkaerőpiac viszonylag könnyen elérhető, vannak a közelben megfelelő munkahelyek, illetve jó közlekedési kapcsolatokkal rendelkezik a település, és a szolgáltatások is elérhetőek.

Vegyes társadalmi szerkezetének fenntarthatósága tekintetében:

- jobb státuszú, vegyes összetételű település: a hátrányos helyzetű, roma népesség aránya alacsonyabb, a nem roma lakosság közül a fiatalok egy része elköltözik a településről. A település lakossága jellemzően csökken.

4.1.2. A szegregáció foka és jellege, a településen belül milyen mobilizációs folyamatok voltak, ehhez a lakhatási programok hogyan járultak hozzá:

A településen belül csak kisebb szegregált részek vannak.

4.1.3. A közművek elérhetőségének és tényleges használatának mértéke a településen, illetve a szegregátumokban:

A közmű szolgáltatások elérhetőek a településen.

86 lakásban nincs víz, melynek túlnyomó része a szegregátumban található. Áramszolgáltatás szinte minden ingatlanban adott (99%). Kártyás fogyasztásmérő órák a szegregátumban található nagyobb számban, de kikötött áramszolgáltatásról jelenleg nem tudnak. Ez köszönhető annak is, hogy az önkormányzat települési támogatás révén közvetlenül a szolgáltatónak utal. Gázszolgáltatás elérhető, de a szegregált részen szinte egy ingatlanban sem történt bekötés. Jellemzően fával tüzelnek, melyhez az önkormányzat szociális tűzifa program révén járul hozzá.

Minden utca aszfaltozott, könnyen megközelíthető.

4.1.4. A jellemző lakhatási jogcímek települési szinten és külön a szegregátumokban: saját tulajdonú, magánbérleti (különös tekintettel a szerződés nélküli és uzsora bérletekre), önkormányzati bérleti jogviszonyban élő családok, illetve a szívességi lakáshasználók köre:

A települési szinten magántulajdonban lévő ingatlanok vannak, a szegregátumon belül viszont rendezetlenek a tulajdonviszonyok. Sok a szívességi lakáshasználó, a szerződés nélküli magánbérlet. 1-2 jómódú család biztosít lakhatást munkáért cserébe.

4.1.5. A túlzásúfolttság problémájának mértéke:

A szegregátumban élő családok közül 20-25 családnál jelent problémát.

4.1.6. Az eladósodottság mértéke a célcsoport családjainak körében:

Eladósodottságról nincs pontos adat, de a legtöbbször szabálysértésekből, hitelek nem fizetéséből, telefonszolgáltatók felé fennálló tartozásból adódik. A közműtartozás kevésbé jellemző. Az utóbbi időben nincs tudomása az önkormányzatnak közmű kikötésekről, mely köszönhető a lakásfenntartási támogatás szolgáltató felé történő közvetlen utalásnak.

4.1.7. A lakóépületek fizikai állagával kapcsolatos problémák megjelenésének mértéke: életveszélyes és kritikus állapotban lévő lakóépületek nagyságrendje.

Kritikus, életveszélyes ház 1 van a településen, ebből a közelmúltban kiköltözött a család.

4.1.8. Eladó ingatlanok nagyságrendje a településen, mennyi ingatlanvétel történt és van folyamatban a FETE program számára

Nincs adat.

Család-lakáshelyzet mátrix: elsősorban a segítségre szoruló családokra koncentrálva a családsegítő és a védőnő adatai alapján:

Családtípusok Lakástípusok	Teljes nyomorban élő családok	Minimális önfenntartási képességgel rendelkező családok	Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok	Adott lakástípusban a család helyzete szerint beazonosított családok száma összesen	Az adott lakástípusba tartozó családok száma összesen
azonnali életveszélyt jelentő lakás	0	0	0	0	0
rossz lakásállag, még nem életveszély, de nem érdemes rajta semmit csinálni	0	5	0	5	5
nagyon rossz állagú, de valami felújítással még egy ideig lakhatóvá tehető (5-10 év)	0	0	x	van	van
olyan lakás, amit érdemes felújítani, modernizálni	0	0	x	van	van
Adott családtípusban a lakhatási helyzet szerint beazonosított családok száma összesen	0	5	szegregátumban élő többi család (4-5 kivételével)	kb. 80	
Az adott családtípusba tartozó családok száma összesen	0	5	szegregátumban élő többi család (4-5 kivételével)		

4.2 Fő beavatkozási irányok kijelölése és prioritizálási szintek leírása

A fejezet a feltárt problémák mentén megfogalmazza a lakhatási szegénységet enyhítő beavatkozások körét és a szükségletek alapján mutatkozó nagyságrendjét függetlenül attól, hogy jelenleg melyik beavatkozáshoz milyen szintű forrás áll rendelkezésre. A beavatkozások tehát diagnózis alapúak és nem csak az RRF által lehetővé tett intézkedésekre koncentrálnak, hanem mindazokra, amelyek a helyi szükségletfeltárás alapján elengedhetetlennek mutatkoznak a lakhatási problémák csökkentése érdekében. A beavatkozások kialakításánál érvényesíteni kell a beavatkozások egymásra épülésének szemléletét, tehát meg kell fogalmazni azokat a szoft programokat is, melyek a megalapozzák a lakhatás fizikai körülményeit javító beruházásokat.

A lakhatási viszonyok javítását célzó beavatkozások megalapozása érdekében az alábbi beavatkozások szükségesek:

- **Eladósodottság kezelése:** ennek érdekében első lépésként a családokban tudatosítani kell a probléma súlyát, az adósságok törlesztésének előnyeit, és együttműködővé kell tenni a családokat e téren. Fokozatosan fel kell mérni, hogy hány család érintett az eladósodottság problémájában, illetve közülük potenciálisan hány tehető együttműködővé.
- **Tulajdoni jogviszonyok rendezése:** szükséges megkezdeni a jogviszonyok rendezését, ezzel kapcsolatban jogi tanácsadást kell nyújtani a családoknak. Először azokra a családokra kell koncentrálni, melyek potenciálisan bevonhatóak a lakhatási programokba, de a tulajdonviszonyok rendezetlensége ennek akadályát jelenti.
- **Foglalkoztatás javítását célzó program:** a munkaerőpiaci mentor tevékenységére támaszkodva a lakhatási programokba potenciálisan bevonható családokra kell koncentrálni. Ez a programelem fontos része a mobilizálandó családok felkészítésének.

Lakhatási programok:

- a **közműszolgáltatásokba való be-, visszakapcsolás** támogatása elsősorban a víz- és az áramszolgáltatás tekintetében. Az áramszolgáltatás esetében előrefizetős villanyóra felszerelése. Az adatok szerint mintegy 86 lakásban nincsen vízszolgáltatás a lakásban. A beavatkozásban első lépcsőben azok a háztartások élvezhetnek prioritást, akiknél a vízszolgáltatás már be van vezetve a telekre, mivel a csatlakozás költsége alacsonyabb számukra.
  - A **magántulajdonú házak felújításának támogatása.** Mivel a javításokra, felújításokra potenciálisan nagy az igény, ezért érdemes azokra a családokra koncentrálni, akik vállalják, hogy saját munkával és ha lehetőségük van rá, saját forrással részt vesznek a munkálatokban. A program első lépéseként a részvételi és együttműködési hajlandóságot szükséges felmérni a családok körében.
  - **Bérlakásfejlesztés tekintetében**
    - o **Krízislakások kialakítása:** szükséges a településen néhány olyan krízislakás kialakítása, ahová a súlyos családi konfliktusok esetén családok elhelyezhetőek. Ezeknek a családoknak a szociális helyzete, életvezetési képességei csak fokozatosan javíthatók. Jelenleg 5 olyan család van, akinek szüksége volna segítségre.
    - o **Bérlakások kialakítása a településen belül mobilizálható családoknak:** a viszonylag jobb jövedelmi helyzetű, rendszerezett életvitellel rendelkező családok lehetnek az elsődleges célcsoport, köztük is azok a fiatal családok, akik szüleiknél túlzásfolt lakásban élnek. Becslések szerint legalább 20-25 ilyen család van.
    - o **Lépcsőzetes mobilitás kialakítása:** nincs adat.
    - o **Más településen kialakított bérlakásokba történő mobilizálás:** ennek célcsoportja olyan családok lehetnek, akik rendelkeznek rendszeres, elsősorban bejelentett munkával, vagy hajlandóak és képesek ebbe az irányba elmozdulni.
- Összefoglalóan a potenciális célcsoport nagysága elsősorban a jelenleg ismert célcsoport körében:

Stabilizálás

- Szoft programok:
  - adósságkezelés: a szegregátumban élő családok
  - tulajdonviszony rendezés: nem ismert

Stabilizálás

- Magántulajdonú lakások fejlesztése:
  - legszükségesebb karbantartási munkák végzése
  - lakások komfortosítása, felújítása: szegregátum lakásainak többsége

Bérlakásfejlesztés

- krízislakás: 5 családnak
- településen belül mobilizálható mintegy 20 család
- más jobb helyzetű településre mobilizálható mintegy 1-2 család.

7.3.3 A bérlakásfejlesztési terv

A helyi bérlakásfejlesztési igények a realitásokhoz közelítő nagyságrendjének megbecslése előtt sorra vesszük a fejlesztések, illetve a mobilizálási lehetőségeket befolyásoló tényezőket:

A bérlakásfejlesztés nagyságrendjét helyben módosító tényezők:

település közlekedési összeköttetései	kedvező
helyi gazdaság fejlesztését szolgáló beruházások megléte	Helyben néhány vállalkozás található. A legnagyobb foglalkoztató az önkormányzat. A szomszédos településen Nyírbátorban több ipari park, hatalmas munkaerő-felszívó képességgel rendelkezik.
helyben elérhető eladó és felújítható ingatlanok köre	pontos információk még nincsenek, de a becslések szerint alacsony
közműinfrastruktúra	alpinfrastruktúrák szinte a település egészében kiépített
megvásárlandó ingatlanok tulajdonviszonyai	nincs adat
uzsora	jelen van
iskola, szociális szolgáltatások elérhetősége	óvoda, iskola van, (szegregált)
szegregátumok relatív mérete a településen	a település kisebb részét alkotja

A bérlakásfejlesztés településhatárokon kívülre történő mobilizálás lehetőségeit csökkentő tényezők:

településvezetés érdekelt a lakosság megtartásában	Igen
konfliktusok a küldő és befogadó települések között (családi szint)	nincs adat
ellenállás a fogadó településeken a roma családok ellen	jelen van
szegregátumok potenciális áthelyeződése a fogadó településen	jelenleg nem lehet még megítélni
térségi növekedési centrum	Nyírbátor
a helyi rokonsági támogató hálózattól való függőség	erős
fogadó település(ek) magas árszínvonala	Nyírbátorban magasabbak az árak.

A ténylegesen megvalósítható bérlakásfejlesztések megbecslése:

1. Krízislakások biztosítása:

Jelenleg krízislakásra van szükség, ami iránt hosszabb távon is kereslet van a településen, mivel több család lakhatása kerül rendszeresen bizonytalan helyzetbe a túlzásfolt lakásokban élő családok között kialakuló konfliktusok miatt. A krízislakások nagyban hozzájárulhatnak a gyerekek családból való kiemelésének megelőzéséhez.

2. Bérlakásfejlesztések

A potenciális célcsoporti körből a megvalósító szervezet szerint csak olyan családok tudnak ténylegesen élni a bérlakásfejlesztések adta lehetőséggel, akik megfelelően ösztönöztek és

együttműködőek, illetve van esély arra, hogy azzá tehető, továbbá rendszeres munkával és viszonylag magasabb jövedelemmel rendelkeznek. Figyelembe véve a 4 éves megvalósítási időszakot (a terv elkészítéséhez képest), az alábbi nagyságrendek vállalása lehet reális: - településen belüli mobilizáció: teljes időszakban kb. 5 család, ami egyben **5 bérlakás létrehozását jelenti a településen,**

- más településre való mobilizáció. nem ismert.

A cselekvési terv kidolgozásáig az alábbi lépések megtétele szükséges:

- a szegregátumokban a lakhatási helyzet alaposabb felmérése (lakásszámok, minőségi besorolás),

- a családok szociális helyzetének tágabb körű felmérése, különös tekintettel az eladósodottságra és a foglalkoztatási viszonyokra.

Szükséges, hogy a beszerzett információk alapján folyamatosan aktualizálódjanak a családlakhatási mátrix adatai, illetve megkezdődjön annak a felmérése, hogy a beazonosított családok közül ténylegesen kik lehetnek bevonhatóak a programokba.

Az alábbi mátrix kitöltése számszerűen jelen információk alapján nem lehetséges.

Bérlakás beavatkozások tervezését segítő mátrix: igények és lehetőségek szerint kialakítható megoldás típusok

	Településen belül meglévő lakás	Új lakásépítés településen	Mobilizáció (településen kívüli lakás)	Összesen
Lakottan veszi meg a program a család lakását és felújítja (a család benne marad)	Nem támogatható			0
Üres lakást vesz a program				
A létrehozott bérlakásba olyan család költözik, akinek a megszűnt a lakhatása (lebontják, kilakoltatták)	Támogatható	Támogatható	Támogatható	kb. 5 család kerül rendszeresen krízishelyzetbe
Túlzsúfolt lakásból szétköltöző család költözik be	Támogatható	Támogatható	Támogatható, más településre mobilizálható kb.1-2 család	kb. 1-2
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, de a program nem veszi meg a lakást	Nem támogatható	Nem támogatható	Nem támogatható	0
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, és a program megveszi a megüresedett lakást	Nem támogatható	Nem támogatható	Nem támogatható	0
Összesen	Támogatható	Támogatható	Támogatható	Támogatható

7.3.4 Helyi együttműködések

A helyi együttműködések lehetséges fejlesztési irányairól még nincs kellő információ.